הִלְכוֹת בִּרְכַּת הַמָּזוֹן סִימָן קפב

מִשְׁאָר מַשְׁקִים (ו) אֲפִלּוּ קָבַע סְעוּדָתוֹ עֲלֵיהֶם. [1]וְאִם (ז) אֵין יַיִן מָצוּי (ח) בְּאוֹתוֹ מָקוֹם וְהַשֵּׁכָר אוֹ שְׁאָר מַשְׁקִין הָווּ חֲמַר (ג) מְדִינָה, (ט) מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם, (י) חוּץ מִן הַמַּיִם. הַגָּהָה: (יא) וּמַה שָּׁנוֹהֲגִין בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ לְבָרֵךְ עַל הַשֵּׁכָר, אֵין לְמִחוֹת, דְּהָא יֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֵינוֹ טָעוּן כּוֹס כְּלָל, וְעוֹד דְּהָא עִקַּר חֲמַר מְדִינָה הוּא שֵׁכָר, (יב) וְקוֹבְעִין הַסְּעוּדָה עָלָיו, וְאַף עַל גַּב דְּיֵינָן נִמְצָא בָּעִיר, מִכָּל מָקוֹם לֹא מִקָּרֵי מָצוּי לְדָבָר זֶה, שֶׁהוּא בְּיִקָּר (ג) (יג) וְאִי אָפְשָׁר (יד) לְקָנוֹת יַיִן בְּכָל סְעוּדָה לְבָרֵךְ עָלָיו. אָמְנָם הַמְּצוּיָה מִן הַמֻּבְחָר לְבָרֵךְ עַל יַיִן (דברי עצמו). וְיֵשׁ מְדַקְדְּקִין כְּשֶׁמְּבָרְכִין בְּיִחִיד עַל הַיַּיִן (טו) שֶׁלֹּא לְאֲחֹז הַכּוֹס בְּיָדָם רַק מַנִּיחִין אוֹתוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן לִפְנֵיהֶם, (טז) וְנָכוֹן מִנְהָג זֶה (ז) עַל דֶּרֶךְ הַקַּבָּלָה (בית יוסף (ד"ה ב ומ"ש ובמ"א) ופמ"ג (אפ"ל)):

ג [2]צָרִיךְ שֶׁלֹּא יְהֵא פָּגוּם, שֶׁאִם שָׁתָה מִמֶּנּוּ (ה) (יז) פְּגָמוֹ, [3]אֲבָל אִם שָׁפַךְ מִמֶּנּוּ (ו) (יח) לְתוֹךְ יָדוֹ

1 הרא"ש שם (פ"ו סי' יז). 2 פְּסָחִים ק"ו (ע"א). 3 בְּרָכוֹת נ"ב (ע"א).

בֵּאֵר הֵיטֵב

ב (ג) מְדִינָה. כָּתַב רַשַׁ"ל (בתשובה סי' כג) בְּשָׁעַת הַדְּחָק יָכוֹל לְבָרֵךְ אֲפִלּוּ עַל קְוָוא"ס אוֹ בְּאֹרֶשׁ"ט, וְאֵין לְהוֹרוֹת כֵּן בְּפָנֵי הָהֲמוֹן שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לְזִלְזוּל אַף שֶׁלֹּא בְּשָׁעַת הַדְּחָק עַד כָּאן. וְכָתַב הַשַׁ"ז (סק"א) וַאֲנִי אוֹמֵר דְּיֵשׁ בָּזֶה בִּזּוּי הַבְּרָכָה וְלֹא יַעֲשֶׂה כֵּן בְּיִשְׂרָאֵל. וְעוֹד יֵשׁ מְנַהֵג בֵּין הָהֲמוֹן אִם שׁוֹתִין שֵׁכָר בְּתוֹךְ הַסְּעֻדָּה וְאַחַר הָאֲכִילָה קוֹבְעִים עַצְמָם לְשְׁתּוֹת מַיִם דְּבָשׁ, מְבָרְכִין בִּרְכַּת הַמָּזוֹן עַל כּוֹס שֵׁכָר בְּאָמְרָם שֶׁהוּא חֲמַר מְדִינָה, גַּם זֶה בִּזּוּי מִצְוָה וְהוּא בְּכְלַל מַה שֶּׁכָּתוּב (ביצה כ:) שֶׁלֹּא יְהֵא שֻׁלְחָנְךָ מָלֵא וְשֻׁלְחַן רַבְּךָ רֵיקָם, וְכֵן כָּתַב הַבַּ"ח (סי"א) וְשֶׁלָּ"ה (הנהות לשער האותיות אות צד). וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"ב) וְנִרְאֶה לִי דְּאֵין דְּבָרִים אֵלּוּ אֶלָּא בְּמְדִינוֹת שֶׁרְגִילִין לִשְׁתּוֹת הַמַּי דְּבַשׁ וְלֹא לְהַרְבּוֹת בְּשֵׁכָר כְּלָל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּישְׁרָאֵל. וְעוֹד יֵשׁ מְנַהֵג בֵּין הָהֲמוֹן אִם שׁוֹתִין שֵׁכָר בְּתוֹךְ הַסְּעֻדָּה וְאַחַר הָאֲכִילָה קוֹבְעִים עַצְמָם לִשְׁתּוֹת מַיִם דְּבַשׁ, מְבָרְכִין בִּרְכַּת הַמָּזוֹן עַל כּוֹס שֵׁכָר בְּאָמְרָם שֶׁהוּא חֲמַר מְדִינָה, גַּם זֶה בִּזּוּי מִצְוָה וְהוּא בְּכְלַל מַה שֶּׁכָּתוּב (ביצה כ:) שֶׁלֹּא יְהֵא שֻׁלְחָנְךָ מָלֵא וְשֻׁלְחַן רַבְּךָ רֵיקָם, וְכֵן כָּתַב הַבַּ"ח (סי"א) וְשֶׁלָּ"ה (הנהות לשער האותיות אות צד). וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"ב) וְנִרְאֶה לִי דְּאֵין דְּבָרִים אֵלּוּ אֶלָּא בְּמְדִינוֹת שֶׁרְגִילִין לִשְׁתּוֹת הַמַּי

(ו) לְתוֹךְ יָדוֹ. וּבְאֹפֶן שֶׁעֲדַיִן שָׁם מָלֹא עָלָיו, דְּהָא מָלֹא בְּעֵינָן לְכַלֵּי עָלְמָא:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְכַלֵּי עָלְמָא בְּמָקוֹם דְּלֹא הַוְיָן חֲמַר מְדִינָה: (ו) **אֲפִלּוּ קָבַע סְעוּדָתוֹ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁתּוֹךְ הַסְּעוּדָה סָמַךְ עַל מַשְׁקֶה זוֹ וְהָיָה עִקַּר שְׁתִיָּתוֹ מֵהֶם, אֲפִלּוּ הָכִי אֵין זֶה מְחֻשָּׁב אוֹתָם לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, כֵּיוָן דְּאֵין אַנְשֵׁי הָעִיר רְגִילִין לִשְׁתּוֹתוֹ תָּמִיד בַּמָּקוֹם הַזֶּה: (ז) **אֵין יַיִן מָצוּי.** (ז) וַאֲפִלּוּ נִמְצָא יַיִן בָּעִיר אֶלָּא שֶׁאֵינוֹ מָצוּי הַרְבֵּה וּמִפְּנֵי זֶה עִקַּר שְׁתִיַּת בְּנֵי הָעִיר הוּא שֵׁכָר וּשְׁאָר מַשְׁקִין, יֵשׁ לְהָקֵל לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן עַל שֵׁכָר. וְעַיֵּן בְּבַ"ח (ס"א) שֶׁכָּתַב דְּאַף דְּאֵינוֹ מְחֻיָּב לְהַדֵּר שֶׁם אַחַר יַיִן לִקְנוֹתוֹ מִן הַחֲנָוָנִי, מִכָּל מָקוֹם אִם יֵשׁ לוֹ יַיִן בְּבֵיתוֹ יְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן: (ח) **בְּאוֹתוֹ מָקוֹם.** הַיְנוּ (ה) בְּכָל הָעִיר, אַף שֶׁבִּשְׁאָר עֲיָרוֹת בִּמְדִינָה זוֹ נִמְצָא יַיִן הַרְבֵּה: (ט) **מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם.** וְאִם יֵשׁ לוֹ (ו)-שָׁנֵי מִינֵי מַשְׁקִין, כְּגוֹן שֵׁכָר וּמֵי דְּבַשׁ וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, וְאֶחָד מֵהֶן חָבִיב עָלָיו, יְבָרֵךְ עַל אוֹתוֹ הַמִּין שֶׁהוּא חָבִיב עָלָיו, וְכָל שֶׁכֵּן אִם מִתְּחִלָּה קָדַם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן שֶׁתָּה מִמֶּנּוּ מִפְּנֵי חֲבִיבוּתוֹ בְּרֵוַחֲאי מֵהַנָּכוֹן לְבָרֵךְ גַּם כֵּן עָלָיו וְלֹא עַל מַשְׁקֶה הָאַחֵר, שֶׁלֹּא יְהֵא שֻׁלְחָנְךָ מָלֵא וְשֻׁלְחַן רַבְּךָ רֵיקָם. אֲבָל כָּל זֶה דַּוְקָא אִם אוֹתוֹ הַמִּין הוּא חֲמַר מְדִינָה, דְּהַיְנוּ שֶׁרְגִילִין לִשְׁתּוֹתוֹ בַּמָּקוֹם הַהוּא, (ו) אֲבָל אִם אֵין שׁוֹתִין אוֹתוֹ אֶלָּא לִפְרָקִים, אַף דִּבְעָצְמָם הוּא חֲשִׁיב יוֹתֵר מֵחֲבֵרוֹ לֹא הָוֵי חֲמַר מְדִינָה, מִידֵי דְּהָוֵי אַשְׁאָר מַשְׁקִין כְּגוֹן יַיִן תַּפּוּחִים וְיַיִן רִמּוֹנִים: (י) **חוּץ מִן הַמַּיִם.** אַף עַל פִּי שֶׁרֹב שְׁתִיָּתָן מַיִם אֵין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם. (מ) וְהוּא הַדִּין קְוָוא"ס וּמֵי בָּאֹרֶשׁ"ט, אַף עַל פִּי שֶׁרֹב שְׁתִיַּת הֲהֲמוֹנִים מֵהֶם אֲפִלּוּ הָכִי לֹא חֲשִׁיבִי יוֹתֵר מִמַּיִם. וְטִישְׁבִּי"ר, אֲפִלּוּ (מ) דְּיֵשׁ לְהָקֵל בְּשָׁעַת הַדְּחָק כְּשֶׁרֹב הֲהֲמוֹנִים שׁוֹתִין מֵהֶם, וְעַיֵּן בְּסִימָן רצ"ו בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י' מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: (יא) **וּמַה שָּׁנוֹהֲגִין וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שָׁנוֹהֲגִין

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ז) עַיֵּן בְּסִימָן ער"ב סָעִיף ט' בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה שפקדשין) דְּדַעַת הָרַמְב"ם (שכת פכ"ט הי"ד) דְּבָזֶה חָשִׁיב חֲמַר מְדִינָה, וּלְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהָקֵל כֵּיוָן שֶׁדָּרַךְ רֹב הָעִיר לִקְבֹּעַ שְׁתִיָּתָן עֲלֵיהֶם וּכְדִמוֹכִח מֵהֲרַבָּה פּוֹסְקִים, עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף כָּאן (ד"ה ואח"כ) וְכֵן כָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה בְּסִימָן ער"ב (ס"ק יג) עַיֵּן שָׁם: (ס) כָּל זֶה מְתֻבָּאַר מִסִּימָן ער"ב סָעִיף ט', וְאַף דִּכְטוּרִי נִזְכָּר שָׁם עוֹד דַּעַת דְּדַוְקָא אִם אֵין יַיִן גָּדֵל מֵהֲלָךְ יוֹם סְבִיבוֹת הָעִיר, בְּעִנְיָנֵנוּ לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמָּזוֹן בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהָקֵל: (ו) טַ"ז (סק"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ז) **מָגֵן אַבְרָהָם** (סק"ב) **וּמָגֵן גִּבּוֹרִים** (אלף המגן סק"ה), **וְעַיֵּן שֻׁלְחָן עָרוּךְ הַגְּרַ"ז** (ס"ג) **מַשְׁמַע שֶׁמִּקַּל בָּזֶה דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּהוּא בִּכְלַל חֲמַר מְדִינָה, וְאוּלַי דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם מִירֵי דְּמֵה שֶׁאֵין שׁוֹתִין אוֹתוֹ רַק לִפְרָקִים הוּא מִפְּנֵי שֶׁאֵין חָשִׁיב לָהֶם לְמַשְׁקֶה, אֲבָל אִם מְנִיעָתוֹ הוּא רַק מִפְּנֵי הַיֹּקֶר גַּם הוּא מוֹדֶה דְּחָשִׁיב חֲמַר מְדִינָה, וְכֵן מַשְׁמַע קְצָת בְּעוֹלַת תָּמִיד** (סק"ב): (ס) טַ"ז (סק"א) וְאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ה) וְהַגְּרַ"ז (ס"ג) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (שם), דְּלֹא כְּרַשַׁ"ל (בתשובה סי' כג): (מ) עַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג): (י) כֵּן פֵּרֵשׁ הַמָּגֵן

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

אוֹ כְּלִי (יט) אֵין בְּךָ כְּלוּם. וַאֲפִלּוּ שָׁתָה [ט]מַהֲדַּס אוֹ מַחְבִּית קְטַנָּה (כ) הֲוֵי פָּגוּם. אֲבָל אִם שָׁתָה מַחְבִּית שֶׁל עֵץ גְּדוֹלָה (ו) (כא) אֵין לְהַקְפִּיד. [י]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁאֲפִלּוּ מַיִם פְּגוּמִים (כב) פְּסוּלִים לִמְזֹג בָּהֶם כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה: ד (כג) [ל]אִם הָיוּ כּוֹסוֹת הַמְסֻבִּין פְּגוּמִים צָרִיךְ לָתֵת (כד) מִכּוֹס הַבְּרָכָה (מ) לְתוֹכָם, (כה) [מ]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁאֵין צָרִיךְ. (כו) (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ק״צ (ס״ק) וְסִימָן רע״א (ס״ק)): ה (ט) [נ]אִם הָחְזִיר יַיִן שֶׁל כּוֹס פָּגוּם לַקַּנְקַן, הַיַּיִן שֶׁבַּקַּנְקַן (כז) כָּשֵׁר מִשּׁוּם (כח) דְּקָמָא קָמָא בָּטֵיל: ו (כט) [ס]יְכוֹלִין לְתַקֵּן כּוֹס פָּגוּם עַל יְדֵי שֶׁיּוֹסִיפוּ מְעַט יַיִן, וַאֲפִלּוּ עַל יְדֵי שֶׁיּוֹסִיפוּ עָלָיו (ל) מַיִם (לא) מִתְקַן: ז (לב) [ע]בְּשָׁעַת (י) [ק] הַדְּחָק מְבָרְכִין עַל כּוֹס פָּגוּם:

קפג הַמְבָרֵךְ אֵיךְ יִתְנַהֵג בְּכוֹס שֶׁל בִּרְכַּת הַמָּזוֹן. וּבוֹ י״ב סְעִיפִים:

א [א]כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה (א) טָעוּן הֲדָחָה מִבִּפְנִים וּשְׁטִיפָה מִבַּחוּץ, [ב]וְאִם הוּא נָקִי וְאֵין בּוֹ (ב) שִׁיּוּרֵי (ג) [א] כּוֹסוֹת (ג) אֵינוֹ צָרִיךְ: ב [ג]יִתֵּן הַיַּיִן לְתוֹכוֹ (ד) חַי, עַד שֶׁמַּגִּיעַ (ה) לִבְרֵכַת הָאָרֶץ וְאָז מוֹזְגוֹ

בְּאֵר הַיטֵב

(ו) אֵין לְהַקְפִּיד. וְיֵשׁ לְזַהֵר לְכַתְּחִלָּה. כְּגוֹן הַגְּדוֹלָה (הגב״י), מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ח): ד (מ) לְתוֹכָם. קוֹדֶם שֶׁיִּשְׁתֶּה הַמְבָרֵךְ, דְּכֻלָּם יִשְׁתּוּ מִכּוֹס שֶׁאֵינוֹ נִקְפָּא, אֲבָל מַה שֶּׁנִּוְתָּרִים שֶׁשּׁוֹתֶה הַמְבָרֵךְ וְאַחַר כָּךְ שׁוֹפֵךְ לְכוֹסוֹת הַמְסֻבִּים שֶׁהֵם פְּגוּמִים אֵין לָזֶה טַעַם. ט״ז (סק״ד): ה (ט) אִם הֶחְזִיר. דַּוְקָא בְּרֵיעֲבַד אֲבָל לְכַתְּחִלָּה אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן, לָכֵן נוֹהֲגִים לְהוֹסִיף עָלָיו מְעַט מֵהַקַּנְקַן וְכָזֶה מְתַקֵּן, וְאַחַר כָּךְ שׁוֹתֶה אוֹתוֹ לְהַקַּנְקַן, וְאַחַר כָּךְ מוֹצִיאִין אוֹתוֹ מֵהַקַּנְקַן לְשֵׁם בְּרָכָה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן קפ״ג (ס״ב). עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) וּבְעַטֶרֶת זְקֵנִים וּבִשְׂדֵי חֶמֶד בִּכְלָלֵי הַגְּדוֹלָה (הגה״ט סק״ב) וּבְסֵפֶר הַלִּיכוֹת אֵלִי דַּף ע״ד: ז (י) הַדְּחָק. טוֹב יוֹתֵר לְבָרֵךְ עַל יַיִן פָּגוּם מֵעַל שֵׁאָר מַשְׁקִין שֶׁאֵינָם פְּגוּמִים. עֲטֶרֶת זְקֵנִים. יֵשׁ נוֹהֲגִין שֶׁנּוֹתְנִין פְּרוּרִין שֶׁל פַּת בְּכוֹס וְאוֹמְרִים שֶׁמְּתַקֵּן בְּכָךְ, וְכָתַב הַשּׁוּר שֶׁהוּא מִנְהָג שָׁטוּת. וְהָרַמ״מ וּבְ״ח (סי״א) כָּתְבוּ סָמְכוּ מִקְרָא (הושע ט ג) דְּגוֹרֶן וְיֶקֶב שֶׁהַגֹּרֶן מְמַלֵּא הַיֶּקֶב:

א (ט) כּוֹסוֹת. פְּרוּשׁ שִׁיּוּרֵי יַיִן שֶׁשָּׁרָה בּוֹ פַּת. רַשׁ״י (ביצה כא: ד״ה שיורי). וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁמְּקַנְּחוֹ בְּמַפָּה שָׁרִי. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״א):

בְּאֵר הַגּוֹלָה

ט פְּסָחִים שָׁם. י הָרַשְׁבַּ״ם שָׁם (ד״ה אפילו). כ אָרְחוֹת חַיִּים (הלכות קידוש היום סי׳ כב) בְּשֵׁם רַב (הַאי) [הֵילַאי] גָּאוֹן. ל אוֹהֶל מוֹעֵד (שער ברכות דרך ו נתיב ו). מ הָרַא״ה (מקדה הלחם ברכות מז:). נ אָרְחוֹת חַיִּים (שם). ס הָרֹא״שׁ שָׁם בְּפִסְחִים (פ״י סי׳ יד) עַל פִּי הַיְרוּשַׁלְמִי (ברכות פ״ז ה״ח). ע הָרַשְׁבַּ״ם (פסחים קו. ד״ה קפיד) וְרַ״מ מֵרוֹטֶנְבּוּרְג (בחשב״ץ סי׳ שיג).

א בְּרָכוֹת נ״א (ע״א). ב תּוֹסָפוֹת (שם ד״ה שטיפה מבחוץ) וְהָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָה (שם לו: ד״ה ומשנה). ג שָׁם בַּגְּמָרָא (נ:) לְפָרוּשׁ הָרִי״ף (לח).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ז [י] הַדְּחָק. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב) שֶׁיֵּשׁ נוֹהֲגִין לְהַקְפִּיד אִם יֵשׁ בּוֹ פְּרוּרֵי פַּת, וּבְטוּר לֹא מַשְׁמַע כֵּן עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת סִימָן רע״ב סְעִיף קָטָן ט׳ בְּאֹרַךְ. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת שִׁבּוּשׁ יַעֲקֹב חֵלֶק ג׳ סִימָן י״ד דְּהַשּׁוֹתֶה מִכּוֹס עַל יְדֵי קָנֶה חָלוּל מִן הַדִּין אֵין הַכּוֹס פָּגוּם, אַךְ כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ תִּקָּנָה לְהוֹסִיף מְעַט מַיִם אוֹ יַיִן אֵין לְהַקֵּל עַיֵּן שָׁם:

א [א] כוסות. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְכָתַב בְּתִפְאֶרֶת שְׁמוּאֵל בְּהַגָּהַת הָרֹא״שׁ (ברכות פ״ז אות ל)

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּפִיו פְּגָמוֹ: (יט) אֵין בְּךָ כְּלוּם. וְהוּא (יח) שֶׁלֹּא שָׁפַךְ אֶלָּא מְעַט בְּעִנְיָן שֶׁעֲדַיִן שֵׁם מָלֵא עָלָיו, אוֹ שֶׁאַחַר כָּךְ שָׁפְכוּ לְתוֹךְ כּוֹס קָטָן מִמֶּנּוּ וְהוּא מָלֵא, אוֹ שֶׁנָּתַךְ לְתוֹכוֹ פֵּרוּר פַּת לְהַגְבִּיהַּ הַיַּיִן שֶׁיִּהְיֶה הַכּוֹס מָלֵא, שֶׁאֵין צָרִיךְ לִהְיוֹת מָלֵא כֻּלּוֹ מִיַּיִן כִּי אִם בְּרֵי בִּרְבִיעִית רַק שֶׁלֹּא יְהֵא הַכּוֹס חָסֵר וּכְדִלְקַמָּיהּ: (כ) הֲוֵי פָּגוּם. רְצוֹנוֹ לוֹמַר כָּל מַה שֶּׁיֵּשׁ בְּזוֹ הַחֲבִית, אַף שֶׁשָּׁפְכוּ אַחַר כָּךְ לְכֵלִים אֲחֵרִים: (כא) אֵין לְהַקְפִּיד. וְיֵשׁ מַחְמִירִין אַף בָּזֶה, (יט) וְיֵשׁ לָחוּשׁ לְדִבְרֵיהֶם לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לְהַנִּיחַ לִשְׁתּוֹת אֲפִלּוּ מִפִּי בַּרְוָא מֵחֲבִית גְּדוֹלָה: (כב) פְּסוּלִים לִמְזֹג. לְכוֹרָה [א]אַמַּאי לֹא אָמְרִינַן קַמָּא קַמָּא בָּטֵיל בְּסָעִיף ה׳, (כ) וְאֶפְשָׁר דְּמִיירֵי שֶׁהַיַּיִן חַי דְּאִי אֶפְשָׁר לִשְׁתּוֹת בְּלִי מְזִיגָה וּלְקַמָּן לֹא בָּטֵיל: ד (כג) אִם הָיוּ וְכוּ'. פֵּרוּשׁ דְּפְעָמִים שָׁנוּתְנִין כּוֹס לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִן הַמְסֻבִּין, וּכְשֶׁבֵּרַךְ הַמְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן שׁוֹתִים כָּל אֶחָד כּוֹסוֹ, וְאִם הָיוּ שֶׁלָּהֶם פְּגוּמִים צָרִיךְ שֶׁיִּתֵּן הַמְבָרֵךְ מִכּוֹסוֹ מְעַט לְכָל אֶחָד וְאֶחָד (כפ) לְקַדֵּם שֶׁיִּשְׁתֶּה וְיִתַּקֵּן פְּגִימָתָם, וְיִשְׁתּוּ כֻּלָּם מִכּוֹס שֶׁאֵינוֹ פָּגוּם: (כד) מִכּוֹס הַבְּרָכָה. וְאִם רַק הַמְבָרֵךְ לִבְדּוֹ אוֹחֵז כּוֹס בְּיָדוֹ, אַף שֶׁאָז הַמְסֻבִּין בְּעַל כָּרְחָם טוֹעֲמִין מִכּוֹס פָּגוּם אַחַר שֶׁשָּׁתָה הוּא, לֹא אִכְפַּת לָן, כֵּיוָן דְּמִתְּחִלָּה (כב) הָיָה כּוֹס שָׁלֵם וְכֻלָּהוּ כְּחַד חֶשְׁבִּי: (כה) וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר וְכוּ'. דִּסְבִירָא לֵיהּ דִּלְא קָפְדִינַן עַל כּוֹס פָּגוּם אֶלָּא עַל הַמְבָרֵךְ וְלֹא עַל הַמְסֻבִּין: (כו) עַיֵּן לְקַמָּן וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּשָׁם סָתַם הַמְחַבֵּר כְּסָבְרָא הָרִאשׁוֹנָה: ה (כז) כָּשֵׁר. וְדַוְקָא בְּדִיעֲבַד, אֲבָל לְכַתְּחִלָּה (כג) אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן, וְלָכֵן נוֹהֲגִין לְהוֹסִיף עָלָיו מִתְּחִלָּה מְעַט מֵהַקַּנְקַן וּכְזֶה מְתַקֵּן כְּמוֹ בְּסָעִיף ו׳, (כז) וְאַחַר כָּךְ שׁוֹפְכִין אוֹתוֹ לְהַקַּנְקַן וְאָז כָּשֵׁר הַיַּיִן לְהוֹצִיא לְבָרְכָה: (כח) דְּקָמָא קָמָא בָּטֵיל. וּבְלָבַד (כה) שֶׁיִּהְיֶה הַיַּיִן שֶׁבַּקַּנְקַן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יח) אַחֲרוֹנִים: (יט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): (כ) מִפְּנֵי מִגְדִּים (א״א סק״ח): ד (כא) אֲלִיָּה רַבָּה (סק״ב): (כב) הָרֹא״שׁ (פ״ו סי׳ טו): ה (כג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן ס״ק יב): (כד) מָגֵן אַבְרָהָם (שם), וְאַף דְּמִדִּינָא קַיְימָא לַן בְּסָעִיף ו׳ דְּכֹשֶׁפְּיִכָּה מְעַט יַיִן אוֹ מַיִם לְתוֹכָן סַגִּי, בְּאֹפֶן זֶה צָרִיךְ טְפֵי דְּיוֹצְאִין בָּזֶה לְכָלֵי עַלְמָא, הֵיינוּ אַף לְדַעַת מַהֲרַ״מ מֵרוֹטֶנְבּוּרְג (תשב״ץ סי׳ שיג) דְּלֹא סְבִירָא לֵיהּ הַצָּעָה דְּתִקּוּן מְעַט מַיִם אוֹ יַיִן שָׁנוֹתְנִין בְּתוֹכוֹ, עַיֵּן בְּבֵ״ח (ס״א): (כה) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט). וְלֹא הָעֲתַקְתִּי דַּעַת הַשּׁ״ז (סק״ו) וְהַפ״ח (ס״א) דְּסְבִירָא לְהוּ דְּוַקָּא כְּשֶׁיִּשְׁפֹּךְ מְעַט מְעַט אָז אָמְרִינַן קַמָּא קַמָּא בָּטֵיל, מִשּׁוּם דְּהָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״י) רוֹצֶה לְהָקֵל לְגַמְרֵי דְּהֵיינוּ אֲפִלּוּ אִם

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (ס״ו) כתב הטעם שאין המים מתבטלים בין ברוב, הואיל וטעם המים נרגש ביין, שיין מזוג אינו שוה בטעמו לשאינו מזוג.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah